

Zaaknummer: 0000850351
Onderwerp: Indicatoren Integraal beleidskader sociaal domein
Datum raadsvergadering: 24 september 2024
Agendapunt:

Portefeuillehouder: G.J. Rep
Programma: 6. Sociaal domein

Publiekssamenvatting

De raad wordt voorgesteld indicatoren voor de monitoring van het Integraal beleidskader sociaal domein (IBK) vast te stellen. Met de voorgestelde indicatoren kan de voortgang op de drie routes van het IBK in samenhang gemonitord worden. Deze indicatoren richten zich op de lange termijn doelen van het IBK en gaan over de impact op en voor onze inwoners. De impact geeft het beste weer hoe de activiteiten van het IBK bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen. Deze informatie zal in de monitor sociaal domein jaarlijks gedeeld worden met de raad.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De voortgang van het Integraal beleidskader sociaal domein (IBK) te monitoren aan de hand van impactindicatoren;
2. Voor de impactindicatoren gebruik te maken van reeds bestaande betrouwbare en valide databronnen die tot stand komen op basis van gevalideerde onderzoeksmethoden;
3. De impactindicatoren (tellen) te laten verrijken met duidingsinformatie (vertellen) onder andere door het toevoegen van kwalitatieve data (verhalen en ervaringen) over de geleverde hulp en ondersteuning, data uit de cliëntervaringsonderzoeken en professionele kennis en ervaring;
4. Het college opdracht te geven de monitor sociaal domein jaarlijks beschikbaar te stellen aan de raad;
5. Het college te mandateren tot bijsturing van de impactindicatoren wanneer er data(bronnen) worden aangepast en/of toegevoegd en de raad daarover te informeren. Uiteraard zullen wij, indien sprake is van fundamentele wijzigingen, dit met een voorstel aan de raad voorleggen.

Inleiding

De raad heeft bij het vaststellen van het Integraal beleidskader sociaal domein (IBK) aangegeven betrokken te willen zijn bij het vaststellen van de indicatoren. Op 19 juni 2024 zijn de impactindicatoren besproken met de commissie sociaal domein. De commissie sociaal domein geeft een positief advies over de voorgestelde impactindicatoren aan de raad.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de impactindicatoren door de raad, kan de voortgang op de drie routes van het IBK (1. een sterke sociale basis in een vitale samenleving; 2. passende ondersteuning dichtbij de inwoners; 3. kwalitatieve en beheersbare hulp en ondersteuning) in samenhang gemonitord worden. De transformatieopgave in het sociaal domein wordt zichtbaar door het meerjarig meten van de impact op en voor onze inwoners.

Kader

Integraal beleidskader sociaal domein, Begroting 2024 en Coalitieakkoord.

Argumenten per beslispunt

1. De voortgang van het Integraal beleidskader sociaal domein (IBK) te monitoren aan de hand van impactindicatoren.
Het voorstel is om indicatoren vast te stellen waarbij de nadruk ligt op de impact op en voor de inwoners. Impact gaat over de sociale verandering die mede het gevolg is van directe en indirecte effecten, die voortvloeien uit de activiteiten van het IBK. Met impactindicatoren wordt meer inzicht gegeven in strategische informatie die het meest relevant is voor de raad. De impact geeft het beste weer hoe de activiteiten van het IBK bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen. Een sociale verandering wordt zichtbaar op de langere termijn. Deze is gelijk aan de looptijd van het IBK (2023-2027).
2. Voor de impactindicatoren gebruik te maken van reeds bestaande betrouwbare en valide databronnen die tot stand komen op basis van gevalideerde onderzoeksmethoden.
Het voorstel is om voor deze indicatoren gebruik te maken van bestaande betrouwbare en valide bronnen. Het gaat hierbij om data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). Deze data komt tot stand op basis van gevalideerde onderzoeksmethoden. Dit biedt tevens de mogelijkheid tot benchmarken.
3. De impactindicatoren (tellen) te laten verrijken met duidingsinformatie (vertellen) onder andere door het toevoegen van kwalitatieve data (verhalen en ervaringen) over de geleverde hulp en ondersteuning, data uit de cliëntervaringsonderzoeken en professionele kennis en ervaring.
In het sociaal domein zijn doelstellingen veelal niet één op één meetbaar en niet uit te drukken in cijfers. Daarnaast is het onmogelijk om de impact op en voor inwoners één op één te koppelen aan activiteiten geïnitieerd vanuit de gemeente. Het is een uitdaging om precies het effect van inzet op bijvoorbeeld preventie vanuit de gemeente te meten. Om toch de effectiviteit van inzet en activiteiten in het sociaal domein aan te kunnen tonen, wordt ook gebruik gemaakt van kwalitatieve informatie. Denk hierbij aan ervaringen en verhalen van inwoners en professionals. Kwalitatieve data vormen een belangrijk onderdeel van de monitor sociaal domein. Door de cijfermatige data te verrijken met deze verhalen en ervaringen, ontstaat een completer beeld van de situatie.
4. Het college opdracht te geven de monitor sociaal domein jaarlijks beschikbaar te stellen aan de raad.
De transformatie in het sociaal domein wordt zichtbaar door het meerjarig meten van de impact op en voor onze inwoners. Daarom geeft een jaarlijkse meting van de impact een goed beeld van het effect van onze inzet. Het IBK is in mei 2023 vastgesteld. De eerste monitor sociaal domein zal in november 2024 gedeeld worden met de raad. Deze monitor zal dan ook als nulmeting dienen, zodat in de volgende jaren een meerjarige meting van de impact kan plaatsvinden.
5. Het college te mandateren tot bijsturing van de impactindicatoren wanneer er data(bronnen) worden aangepast en/of toegevoegd en de raad daarover te informeren.

Uiteraard zullen wij, indien sprake is van fundamentele wijzigingen, dit met een voorstel aan de raad voorleggen.

Mochten er aanpassingen of toevoegingen plaatsvinden in data of databronnen vanuit bijvoorbeeld het CBS of de GGD, dan heeft dit effect op onze impactindicatoren. Het kan bijvoorbeeld gaan om voortschrijdend inzicht waardoor technische aanpassingen in de formulering van impactindicatoren nodig zijn. Het bespaart tijd en inzet wanneer het college gemandateerd is om deze aanpassingen te doen en de raad daarover te informeren.

Kanttekeningen en risico's

Een kanttekening is dat het CBS en de GGD in de toekomst met een andere frequentie of planning zouden kunnen gaan werken bij het publiceren van hun data. Dit zou dan gevolgen kunnen hebben voor de planning van de monitor sociaal domein. Indien dit risico zich voordoet, dan zal het meegenomen worden in de gesprekken met de GGD.

Alternatieven

Een alternatief is om andere of geen indicatoren vast te stellen. In dat geval zal er geen monitor sociaal domein opgeleverd kunnen worden voorafgaand aan de begrotingsbehandeling op 12 november 2024. Bovendien zal dit het monitoren van de impact en voortgang op de drie routes van het IBK bemoeilijken. Het niet vaststellen van indicatoren wordt als een niet reëel alternatief gezien. Het ontwikkelen van andere indicatoren is niet efficiënt.

Samenwerking en participatie

De ontwikkeling van indicatoren is het resultaat van een zorgvuldig traject waarbij de voorgestelde impactindicatoren zijn besproken met de commissie sociaal domein op 19 juni 2024. De aanvullingen vanuit de commissie sociaal domein zijn verwerkt in het voorstel. Hiermee is de toezegging van wethouder Rep op 16 mei 2023 nagekomen. In de bijlage is een brief van de commissie sociaal domein opgenomen.

De vraag vanuit de commissie sociaal domein om de monitor aan te vullen met informatie over minderjarige mantelzorgers is uitgezocht. De GGD publiceert wel een percentage potentiële jonge mantelzorgers. Maar dit wordt berekend als het percentage jongeren dat een gezinslid heeft met een lichamelijke of psychische ziekte of verslaving. Bovendien zegt dit niks over de impact dat inwoners van Dijk en Waard iets voor iemand anders kunnen betekenen. Verder houdt MET Welzijn wel het aantal jonge mantelzorgers die bij hen bekend zijn bij, maar dit gaat niet over alle minderjarigen in Dijk en Waard. Er is dus geen valide data beschikbaar over het aantal jonge mantelzorgers in Dijk en Waard.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie

Na vaststelling van de impactindicatoren zal de monitor sociaal domein voorafgaand aan de begrotingsbehandeling op 12 november 2024 gedeeld worden met de raad via een collegebericht.

Uitvoering

Na vaststelling van de impactindicatoren zal de monitor sociaal domein opgesteld worden. De monitor sociaal domein zal via een collegebericht gedeeld worden met de raad voorafgaand aan de begrotingsbehandeling op 12 november 2024.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Voorstel impactindicatoren IBK
2. Definities en toelichtingen impactindicatoren IBK

Bijlagen ter informatie

3. Publieksversie Integraal beleidskader sociaal domein
4. Brief commissie sociaal domein - Impactindicatoren IBK